

- **Mål:** å vurdere i hvilken grad eleven har nådd kompetanse i faget, slik denne er formulert i fagets læreplan.
- Elevene skal gjennomføre en muntlig eksamen med en obligatorisk forberedelses del, der eleven på forhånd får oppgitt et tema eller en problemstilling som de skal forberede en presentasjon av og som skal danne utgangspunkt for eksamen. Temaet/problemstillingen må være så åpen og formulert på en slik måte, at elevene får mulighet til å vise kompetanse i en så stor del av faget og i forhold til så mange kompetansemål i faget som mulig – både under presentasjonen og den påfølgende eksamineringen.
- Det er ikke noe absolutt skille mellom tema og problemstilling. Eleven kan f.eks. godt gis et tema med en tilhørende problemstilling eller en problemstilling som avgrenses til et tema. Temaet/problemstillingen må gi elevene mulighet til å vise innsikt, forståelse, anvendelse og evne til å sette kunnskap i en helhetlig sammenheng.
- Elevene skal på forhånd få vite hvilke kriterier de blir vurdert etter.
- Ingen prøvegruppe bør være på flere enn 10 elever.
- Faglærer skal lage så mange temaer/problemstillinger at den/de siste eleven(e) som trekker også har et valg.
- Elevene får vite hvilket fag de skal opp i 48 timer før eksamen (helgedager og helligdager telles ikke med), og trekker tema/problemstilling om morgenen 24 timer før eksamen avlegges. Elevene får dermed en forberedelsestid på 24 timer.
- Den dagen elevene får vite hvilket fag de kommer opp i er en obligatorisk skoledag. Dagen vil bestå av en kombinasjon av veiledning fra lærer i forhold til hvordan eleven nå bør forberede seg (lese faglærerrapport, gjennomgå målene for faget osv.) og selvstudium for elevene.
- Forberedelsesdagen skal gjennomføres som en obligatorisk skoledag (dagen før eksamen), hvor elevene må være på skolen og forberede en presentasjon av temaet/problemstillingen de har trukket. Elevene skal denne dagen ha tilgang på veiledning fra en lærer/faglærer, og denne skal være tilgjengelig for elevene hele dagen. Veiledningen skal bl.a. hjelpe elevene til å se sammenhengen mellom tema/problemstilling og læreplanen i faget. I forberedelsestiden skal elevene ha minimum en obligatorisk veiledningssamtale med lærer/faglærer.
- Om man velger å bruke lyttetekst i språkfagene skal denne være en del av den obligatoriske forberedelsesdelen, og/eller inngå i de 30 min. eleven har til rådighet på eksamen. (En lytteprøve skal ikke gis i tillegg til gjennomføringen av eksamen, f.eks. 30 min før eksamen starter.)
- I forberedelsestiden kan elevene bruke alle former for informasjonskanaler og hjelpemidler, og skal ha tilgang på data/IKT.
- Elevene trekker oppgave i par (blir enige om hvilken oppg. de skal trekke). Begge elevene skal så opp i denne oppgaven, og skal derfor også avlegge eksamen rett etter

hverandre. (Oppgavene tas ut av trekningen etter hvert som de blir trukket.) Faglærer tilstreber å utarbeide minimum 6 ulike oppgaver om han/hun skal ha elever opp i samme fag over to dager.

- Elevene kan gå opp til eksamen individuelt eller i grupper på inntil tre elever. Elevene skal uansett vurderes individuelt. Elever med IOP skal vurderes etter samme kriterier som de andre.
- Faglærer skal diskutere eksamensoppgaven og plan for gjennomføring med den eksterne sensoren på forhånd, og ved uenighet er det den eksterne sensoren som bestemmer.
- Prøvetiden pr. elev er totalt 30 min, og selve eksamen er todelt:
 - I. Først legger eleven(e) fram sin presentasjon av temaet/problemstillingen som er forberedt i ca. 10 min. – uten avbrytelse. Det eneste hjelpemiddelet eleven kan bruke er sine egne notater knyttet til den forberedte presentasjonen. Dette inkluderer relevante hjelpemidler for å holde en presentasjon og vise kompetanse, f.eks. ulike presentasjonsverktøy, bilder, grafer ol.
 - II. Deretter skal elevens presentasjon danne utgangspunkt for en videre eksaminering/samtale på ca. 15 min. Eksamineringen skal bestå av spørsmål og/eller samtale knyttet til det temaet/problemstillingen som eleven har presentert, men må legges opp slik at eleven får mulighet til å vise sin kompetanse i så store deler av faget som mulig. Eleven kan altså prøves i flere relevante deler av læreplanen enn det som kan leses direkte ut av temaet/problemstillingen. Viktig: Elevene skal ikke vite hvilke spørsmål og problemstillinger som vil være gjenstand for eksamineringen på forhånd. Det er normalt faglærer som skal stå for eksamineringen. Sensorene skal for øvrig lete etter elevenes kompetanse, og ikke etter den kompetansen de ikke har.
- Når samtalen er over skal eleven vente utenfor mens sensor og faglærer bruker de siste 5 min. på å diskutere karakteren. Faglærer har plikt til å delta i vurderingen som sensor, men ved uenighet avgjør den eksterne sensor.
- Elevene kan kalles inn igjen for ekstra (klargjørende) spørsmål.
- Det er kompetansemålene som er grunnlaget for vurderingen av elevenes muntlige formidlede kompetanse. Karakteren settes etter en helhetsvurdering og ut fra læreplanens mål. Arbeidet i forberedelsestiden skal ikke telle med, og heller ikke hjelpemidlene som eleven velger å benytte seg av under eksamen. Det er kun kompetansen eleven viser under selve eksamen som skal vurderes, men den faglige kompetansen eleven viser gjennom måten temaet/problemstillingen presenteres på er også en del av vurderingsgrunnlaget av elevens samlede kompetanse. Noen fag har egne kompetansemål som handler om å kunne presentere/kommunisere faglig innhold, og muntlige ferdigheter vil derfor inngå som en større eller mindre del av vurderingen av elevens samlede kompetanse i faget.
- Når karakteren er fastsatt kalles eleven inn igjen (en og en om det er en gruppe), og sensor meddeler karakteren sammen med en kort begrunnelse. Dette skal gjøres før neste elev/elevgruppe blir kalt inn.

- Eksamen kan ikke gjennomføres på mandager eller første dag etter helligdag/høytidsdag.